



Nacionālie bruņotie spēki

DIBINĀŠANAS DATUMS

1919. gada 10. jūlijā, apvienojot pulkveža Jāņa Baloža Dienvidlatvijas Latviešu atsevišķo brigādi un pulkveža Jorģa Zemitāna Ziemeļlatvijas brigādi, tika izveidota vienota Latvijas armija.

1994. gada 24. novembrī tika izveidoti Nacionālie bruņotie spēki, apvienojot Aizsardzības spēkus un Latvijas Republikas Zemessardzi.

STATUSS

Nacionālo bruņoto spēku sastāvu, uzdevumus, vadības sistēmu, finansēšanu un kontroli nosaka Nacionālo bruņoto spēku likums, bet vienotu militārā dienesta gaitu reglamentē Militārā dienesta likums.

MĒRĶIS

Aizsargāt Latvijas valsts suverenitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas.

GALVENIE UZDEVUMI

Valsts sauszemes teritorijas, jūras akvatorijas un gaisa telpas neaizskaramības nodrošināšana; piedalīšanās starptautiskajās operācijās un valsts apdraudējuma situāciju novēršanā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Citu neparedzētu uzdevumu veikšanā Nacionālos bruņotos spēkus drīkst iesaistīt tikai ar Ministru kabineta rīkojumu.

KOMPLEKTĒŠANA

Kopš 2007. gada 1. janvāra Nacionālo bruņoto spēku regulāro spēku vienības sastāv tikai no profesionālā dienesta karavīriem. Personālsastāvu komplektē tikai no Latvijas Republikas pilsoņiem, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu. Miera laikā personālsastāvu veido profesionālā dienesta karavīri, kuri pilda dienestu saskaņā ar līgumu, zemessargi, civilie darbinieki un uz kārtējām vai pārbaudes militārajām mācībām iesauktie rezerves karavīri.

SASTĀVS

Nacionālie bruņotie spēki ir militāro formējumu kopums, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa un kura sastāvā ir regulārie spēki, Zemessardze un Nacionālo bruņoto spēku rezerve. Regulāros spēkus veido Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde, Jūras spēki, Gaisa spēki, Mācību vadības pavēlniecība, Nodrošinājuma pavēlniecība,

Militārā policija, Speciālo operāciju pavēlniecība un Štāba bataljons. Zemessardzi veido četras brigādes. Zemessardzes organizācijas pamatā ir vienvadības princips, un to īsteno Zemessardzes komandieris, kurš ir pakļauts Nacionālo bruņoto spēku komandierim. Nacionālo bruņoto spēku rezervi veido militārajam dienestam pakļautie, rezervē ieskaitītie Latvijas Republikas pilsoņi.

VADĪBA

To īsteno Nacionālo bruņoto spēku komandieris, kurš ir pakļauts aizsardzības ministram. Valsts prezidents ir valsts bruņotā spēka augstākais vadonis.

SADARBĪBA

Nacionālie bruņotie spēki sadarbojas ar valsts, pašvaldību un privātajām institūcijām. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidēšanā. Iesaistīšanās palīdzības sniegšanā civilās aizsardzības sistēmai notiek ar aizsardzības ministra pavēli.

KONTROLE

Nacionālo bruņoto spēku darbības civilo kontroli savas kompetences ietvaros veic aizsardzības ministrs, Valsts kontrole, Ministru kabinets, Valsts prezidents un Saeima. Iekšējo kontroli veic Nacionālo bruņoto spēku komandieris.

PERSONĀLSASTĀVS

2022. gada decembrī – 6700 karavīri, 7400 rezerves karavīri un 10000 zemessargi.

NATO PAPLAŠINĀTĀ KLĀTBŪTNE

Lai veicinātu NATO īstenoto atturēšanas politiku un stiprinātu alianses aizsardzību, kopš 2017. gada 19. jūnija Latvijā pastāvīgi uzturas Kanādas vadītā kaujas grupa, un to veido vairāk nekā 1700 karavīru no Albānijas, Čehijas, Itālijas, Islandes, Kanādas, Melnkalnes, Polijas, Slovākijas, Slovēnijas, Spānijas un Ziemeļmaķedonijas, kas rotācijas kārtībā pilda dienesta pienākumus Latvijā. NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas karavīri piedalās mācībās kopā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, tādējādi pilnveidojot savietojamību ar reģionālajiem sabiedrotajiem un spēju reaģēt uz jebkādiem drošības vides izaicinājumiem.

DALĪBA STARPTAUTISKAJĀS OPERĀCIJĀS

Gads	Operācija	Vieta	Skaitis
2020 - 2022	EU NAVFOR Med IRINI	Itālija	21
2020 - 2022	NMI Irāka	Irāka	36
2020 - 2022	KOSOVO FORCE	Kosova	845

Informāciju sagatavojis Militāri publisko attiecību departaments

Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija

2023.gada janvārī